

به نام خدا

مدیریت گردشگری ورزشی

نظریه‌ها و تجارب

تألیف:

دکتر ناهید اتقیا | دانشیار دانشگاه الزهراء (س)

مریم فلاح کاظمی | کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه الزهراء (س)

سرشناسه: اتقیاء، ناهید، ۱۳۴۳- عنوان و نام پدیدآور: مدیریت گردشگری ورزشی؛ نظریه‌ها و تجارب/ تالیف ناهید اتقیاء، مریم فلاح کاظمی.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه الزهراء، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۲۷۶ ص.
مصور (رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی).
شابک: ۳۹-۳۹-۶۱۱۴-۶۲۲-۹۷۸- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه. موضوع: ورزش و گردشگری موضوع: Sports and tourism
موضوع: ورزش و گردشگری -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع: Sports and tourism -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده: فلاح کاظمی، مریم، ۱۳۶۷- شناسه افزوده: falah Kazemi, maryam
شناسه افزوده: دانشگاه الزهراء شناسه افزوده: Alzahra University
رده بندی کنگره: G1۵۵ رده بندی دیویی: ۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۹۵۴۹۲

مدیریت گردشگری ورزشی

نظریه‌ها و تجارب

تألیف:

دکتر ناهید اتقیاء | دانشیار دانشگاه الزهراء (س)

مریم فلاح کاظمی | کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه الزهراء (س)

ناشر:

انتشارات دانشگاه الزهراء (س)

طراحی صفحات:

کارگاه گرافیک فرگاهی

نوبت چاپ: یکم، ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۳۹-۳۹-۶۱۱۴-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

- ونک، دانشگاه الزهراء (س) / تلفن: ۸۵۶۹۲۷۶۹-۴۸۹۳۳-۸۸۰
- میدان انقلاب، پاساژ ایران، طبقه اول، پلاک ۶۱، نشر دانا تلفن: ۹۱۲۱۶۲۶۲۷۷-۶۶۵۷۴۷۸۱
- وبگاه فروش اینترنتی: <http://research.alzahra.ac.ir>
- کلیه حقوق برای دانشگاه الزهراء (س) محفوظ است.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۳	فصل اول: تعاریف و مفاهیم جهانگردی
۵	تاریخچه گردشگری
۱۲	مفاهیم جهانگردی
۱۳	مفاهیم سفر و مسافر
۱۴	مفاهیم گردشگری و گردشگر
۱۶	مفاهیم توریسم و توریست
۲۰	انواع گردشگری
۲۶	آثار گردشگری
۲۸	آثار فرهنگی و اجتماعی گردشگری
۲۹	اثرنمایشی گردشگری
۳۰	فرهنگ پذیری گردشگری
۳۱	کالایی شدن فرهنگ
۳۴	منابع فصل اول
۳۷	فصل دوم: مدیریت گردشگری
۳۹	اجزای گردشگری و مدیریت گردشگری
۴۱	بخش‌های عملیاتی صنعت گردشگری

۴۵	صنعت هتل داری و انواع آن
۴۷	حداقل استانداردهای هتل براساس WTO
۵۳	دسته بندی خصوصیات کلی هتل ها
۵۷	مدیریت مقصد
۵۸	مقصد گردشگری
۵۸	سازمان مدیریت مقصد
۶۶	آثار اقتصادی گردشگری
۷۳	آثار محیطی گردشگری
۷۵	گردشگری و توسعه پایدار
۷۶	اهمیت توجه به گردشگری پایدار
۷۵	گردشگری و توسعه پایدار
۷۸	رویکردهای حاکم بر توسعه پایدار
۷۸	تعاریف گردشگری پایدار
۷۹	اهداف، ویژگی ها و اصول گردشگری پایدار
۸۰	منافع گردشگری پایدار
۸۱	رویکردهای حاکم بر گردشگری پایدار
۸۲	موانع اجرایی به کارگیری گردشگری پایدار در کشورهای جهان سوم
۸۳	موانع توسعه گردشگری پایدار در کشور ایران
۸۵	امنیت و گردشگری
۸۶	عناصر تأثیرگذار در امنیت گردشگران
۸۸	عواملی که می تواند امنیت اجتماعی را تهدید کند
۸۸	امنیت معتبرترین جاذبه گردشگری
۸۹	فرهنگ و گردشگری
۹۲	بازاریابی گردشگری
۹۸	مراحل چرخه حیات گردشگری
۹۹	منابع انسانی گردشگری
۱۰۱	توانمندسازی منابع انسانی
۱۰۳	چالش های نظام آموزش گردشگری در ایران
۱۰۵	گردشگری بین المللی در جهان
۱۰۸	تجارب کشورهای توسعه یافته و کمتر توسعه یافته در حوزه گردشگری
۱۰۹	مفهوم توسعه
۱۱۰	کشورهای در حال توسعه و گردشگری در این کشورها

۱۱۲	نگاهی به گردشگری ترکیه به عنوان یک کشور موفق در این زمینه
۱۱۴	برنامه‌های گردشگری ترکیه
۱۱۷	سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط با گردشگری ترکیه
۱۱۹	ویژگی‌های کشورهای توسعه یافته در صنعت گردشگری
۱۲۰	گردشگری در کشورهای توسعه یافته و پیشرو در گردشگری
۱۲۲	چشم‌انداز بلندمدت گردشگری
۱۲۷	پیش‌بینی‌های وضعیت گردشگری برای سال ۲۰۲۳
۱۳۰	جایگاه خاورمیانه در صنعت گردشگری جهان
۱۳۶	صنعت گردشگری در ایران
۱۳۷	جاذبه‌های طبیعی کشور ایران برای جذب گردشگران
۱۴۱	موانع و محدودیت‌های گردشگری در ایران
۱۵۸	منابع فصل دوم
۱۶۵	فصل سوم: گردشگری ورزشی
۱۶۷	اهمیت ورزش در عصر جهانی شدن
۱۶۸	ماهیت و مفهوم گردشگری ورزشی
۱۷۱	گردشگری ورزشی
۱۷۸	رابطه بین گردشگری و ورزش
۱۸۰	رابطه بین اوقات فراغت، ورزش و گردشگری
۱۸۲	عوامل سوق دهنده و بازدارنده جذب گردشگران ورزشی به رویدادهای ورزشی
۱۹۰	آثار گردشگری ورزشی بر توسعه شهری
۱۹۴	رابطه ورزش و اقتصاد
۱۹۷	ابعاد رویداد گردشگری ورزشی
۱۹۸	طبقه بندی رویدادها
۲۰۰	لایه بندی بازار رویداد
۲۰۳	آثار برگزاری رویداد بر جامعه میزبان
۲۰۵	آثار اقتصادی برگزاری رویدادهای ورزشی بر جامعه میزبان
۲۰۶	تاثیر اقتصادی رویدادهای ورزشی
۲۰۹	ارتباط گردشگری ورزشی و رویداد ورزشی
۲۱۰	امنیت در رویدادهای ورزشی
۲۱۳	منابع فصل سوم

۲۱۹	فصل چهارم: مدیریت گردشگری ورزشی
۲۲۱	نقش رویدادهای بزرگ ورزشی (المپیک) در توسعه گردشگری
۲۲۶	ساختار درآمدی المپیک
۲۲۷	درآمد حاصل از پخش تلویزیونی
۲۲۸	بازاریابی المپیک
۲۳۲	شرکای تجاری المپیک
۲۳۵	درآمدهای فروش بلیط
۲۳۶	درآمدهای جانبی المپیک
۲۳۷	جنبه مکانی المپیک
۲۳۹	آثار منفی برگزاری رویدادهای ورزشی بزرگ و المپیک بر جامعه میزبان
۲۴۱	مشکلات اقتصادی جام جهانی ۲۰۱۴ و المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو
۲۵۰	تجارب کشورهای موفق در توسعه گردشگری ورزشی
۲۶۵	تحلیل گردشگری ورزشی در ایران
۲۷۰	چالش‌های گردشگری ورزشی ایران
۲۷۱	فرصت‌های توسعه گردشگری ورزشی ایران
۲۷۴	منابع فصل چهارم

پیشگفتار

امروزه دولت‌ها برای فرار از اقتصاد تک‌محصولی، به دنبال ایجاد و گسترش صنایع جدید هستند. صنعت مسافرت و گردشگری، به عنوان بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین صنعت در دنیا به شمار می‌آید و بسیاری از کشورها این صنعت پویا را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال‌زایی، رشد بخش خصوصی و توسعه زیرساخت‌ها می‌شناسند.

«گردشگری ورزشی» صنعتی است که از ترکیب دو صنعت گردشگری و صنعت ورزش پدید آمده است. به عبارت دیگر، ورزش یکی از فعالیت‌های مهم گردشگران در حین گردشگری است و گردشگری و مسافرت نیز با انواع مختلف ورزش همراه است. افزایش اوقات فراغت از یک سو و تقاضای متنوع بازار ورزش از سوی دیگر، گردشگری ورزشی را به عنوان یکی از صنایع توسعه‌آفرین، کم‌هزینه و اشتغال‌زا درآورده است.

عوامل جلب‌کننده و منابع اساسی برای توسعه گردشگری ورزشی را مواردی مانند محیط طبیعی، امکانات ورزشی، امنیت، حمل‌ونقل، زیرساخت‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی می‌دانند که بایستی به‌طور هماهنگ، در توسعه درازمدت یک منطقه، جهت رونق گردشگری ورزشی مدنظر قرار گیرد.

یکی از عواملی که موجب رشد سریع و رونق بازار گردشگری می‌شود، توریسم ورزشی است و برگزاری مسابقات ورزشی در رونق بازار گردشگری نقش مهمی را ایفا می‌کند. رویدادهای ورزشی مهم توانایی دارند، ساختار شهری را در تمام زمینه‌های زیرساخت‌ها،

ایجاد شغل، گسترش مکان‌های تفریحی و گسترش خدمات حمل‌ونقل توسعه دهند. همچنین، میزبانی رویدادهای ورزشی مهم موجب توسعه زیرساخته‌ها، ایجاد تجهیزات جدید و پیشرفت منطقه میزبان و جذب گردشگران بیشتر می‌شود که مستلزم سرمایه‌گذاری‌های پرهزینه در تجهیزات ورزشی و زیربنای غیرورزشی شهر است.

این سرمایه‌گذاری‌ها بایستی با طرح بلندمدت شهر، مبنی بر موقعیت اقتصادی این رویداد متناسب باشد. بیشتر شهرهای درخواست‌دهنده میزبانی، به این دلیل خواستار میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ هستند که درآمد منطقه‌ای کوتاه‌مدت و بلندمدت قابل‌توجهی را به وجود می‌آورد.

کتاب حاضر از یک سو، به نظریه‌های مطرح در حوزه گردشگری به‌طور عام و گردشگری ورزشی به‌طور خاص می‌پردازد و از سوی دیگر، تجارب کشورهای را که میزبان گردشگران ورزشی بوده‌اند، مطرح می‌سازد که منبع مطالعاتی غنی و به‌روز شده‌ای در این حوزه است. امید است، مطالب و محتوای این کتاب، برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته مدیریت ورزشی دانشگاه‌های سراسر کشور، مفید واقع گردد.